

Sygn. akt III AUa 2118/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 maja 2016 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Lucyna Ramlo (spr.)
Sędziowie:	SSA Maria Sałańska - Szumakowicz SSA Alicja Podlewska
Protokolant:	stażysta Katarzyna Kręska

po rozpoznaniu w dniu 6 maja 2016 r. w Gdańsku

sprawy H. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

o składki

na skutek apelacji H. M.

od wyroku Sądu Okręgowego w Elblągu IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 14 września 2015 r., sygn. akt IV U 547/15

1. oddala apelację;
2. zasądza od H. M. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. kwotę 900,00 (dziewięćset 00/100) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Alicja Podlewska SSA Lucyna Ramlo SSA Maria Sałańska - Szumakowicz

Sygn. akt III AUa 2118/15

UZASADNIENIE

Ubezpieczona H. M. wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, ustalającej zadłużenie skarżącej z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za okresy rozliczeniowe: od 03/2008 do 05/2009, od 01/2010 do 02/2011 i od 03/2011 do 04/2011 oraz na ubezpieczenie zdrowotne za okresy rozliczeniowe: 03/2011, 11/2012 i 12/2013. W uzasadnieniu odwołania zarzucono, że decyzja ma wady formalne oraz twierdzono, że skarżąca prawidłowo w spornym okresie obliczała i opłacała należne składki. W celu wykazania tej ostatniej okoliczności skarżąca wniosła o

przeprowadzenie dowodu z oświadczenia z dnia 10 marca 2014r. (datę oświadczenia sprostowano na rozprawie) oraz z przesłuchania ubezpieczonej w charakterze strony.

Pozwany organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów procesu. Wskazano, że zadłużenie ustalono na podstawie deklaracji ZUS DRA sporządzonych przez pozwanego z urzędu z uwagi na to, że skarżąca zaniechała sporządzenia korekt deklaracji stosownie do wskazanych w prawomocnych decyzjach nr (...) z dnia 21 marca 2014r. okresów ubezpieczenia i podstaw wymiaru składek. Wyjaśniono też, że powołana przez skarżącą decyzja z dnia 31 marca 2014r., jako wadliwa została wyeliminowana obrotu decyzją uchylającą z dnia 11 czerwca 2014r.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy oddalił odwołanie ubezpieczonej H. M.. Rozstrzygnięcie Sąd I instancji oparł o następujące ustalenia faktyczne oraz rozważania prawne:

Decyzją nr (...) z dnia 21 marca 2012r. ZUS stwierdził, że skarżąca, jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od dnia 01 stycznia 1999r. do dnia 10 marca 1999r. i od dnia 30 grudnia 1999r. Decyzjami nr (...) z tego samego dnia organ rentowy ustalił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, wypadkowe i zdrowotne oraz kwoty należnych składek na Fundusz Pracy za okresy rozliczeniowe od 03/2008 do 05/2009. Decyzje te nie zostały zaskarżone przez ubezpieczoną. Skutkiem tych decyzji było wystawienie przez organ rentowy odpowiadających im deklaracji.

Decyzją z dnia 31 marca 2014r. pozwany ustalił zaległość składkową skarżącej z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za okres od 03-2008 do 04-2011 w kwocie 7.687,72zł należności głównej i 4.730,00zł odsetek oraz z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od 03-2011 do 11-2012 na kwotę 305,28zł należności głównej i 55,00zł odsetek. Decyzją z dnia 11 czerwca 2014r. znak (...)/(...) opisana decyzja z dnia 31 marca 2014r. została przez pozwanego uchylona za uwagi na błędnie wskazany okres zadłużenia. Również od tych decyzji ubezpieczona nie składała odwołań.

Zaskarżoną decyzją z dnia 10 marca 2015r. ponownie określono zadłużenie składkowe ubezpieczonej, przy czym odnośnie składek na ubezpieczenia społeczne, jako okresy rozliczeniowe objęte ustaleniem wskazano okresy od 03/2008 do 05/2009, od 01/2010 do 02/2011 i od 03/2011 do 04/2011, a jako kwotę zadłużenia 7.687,72zł należności głównej i 5.388,00zł odsetek, zaś odnośnie składek na ubezpieczenie zdrowotne, jako okresy rozliczeniowe wskazano okresy 03/2011, 11/2012 i 12/2013, a jako kwotę zadłużenia 342,23zł należności głównej i 89,00zł odsetek.

W ocenie Sądu Okręgowego odwołanie H. M. nie zasługiwało na uwzględnienie. Sąd I instancji stwierdził, że stan faktyczny sprawy nie budził sporu wymagającego prowadzenia postępowania dowodowego. Ubezpieczona została zobowiązana do ustosunkowania się do odpowiedzi na odwołanie, w tym zgłoszenia zarzutów, twierdzeń i wniosków dowodowych pod rygorem pominięcia z zaznaczeniem możliwości oparcia rozstrzygnięcia na twierdzeniach pozwanego. Brak polemiki pozwala na przyjęcie w ocenie Sądu I instancji, iż strona godzi się z rozstrzygnięciem mającym u podstawy orzekania twierdzenia strony przeciwnej. Sąd Okręgowy wskazał, iż prowadzi postępowanie w takim zakresie, w jakim zostanie ono zainicjowane przez strony z tym zastrzeżeniem, że postępowanie to może dotyczyć tylko wyjaśnienia okoliczności spornych. Okoliczności ustalone decyzjami nr (...) z dnia 21 marca 2012r. nie mogły w ocenie Sądu I instancji prowadzić do odmiennych ustaleń w niniejszym procesie. Decyzje te wiązały zarówno strony, w tym pozwanego jeszcze w postępowaniu administracyjnym, jak i Sąd Okręgowy w niniejszym procesie. W odniesieniu do pozwanego w postępowaniu administracyjnym wynika to z art. 110 k.p.a. i art. 16 ust. 1 k.p.a. Oznacza to, że decyzja, która została doręczona stronie, nie może być zmieniona ani uchylona przez organ, który ją wydał, inaczej niż w postępowaniu administracyjnym przewidzianym w kodeksie i z udziałem stron tego postępowania.

Co do stanu zaległości na dzień wydania zaskarżonej decyzji Sąd Okręgowy wyjaśnił, że decyzja ta w załączniku precyzyjnie określa datę płatności oraz wysokość poszczególnych składek i odsetek od zaległości. Ogólne twierdzenie ubezpieczonej, jakoby składki płaciła prawidłowo (por. oświadczenie z 10 marca 2014r., okazane na rozprawie), bez dokładnego wskazania, na czym miałyby polegać wadliwość określenia przez pozwanego wysokości danego rodzaju składek za konkretne okresy i odsetek od nich, nie może stanowić o skutecznym określeniu okoliczności spornych,

tj. takim, które rodzi potrzebę prowadzenia postępowania dowodowego. W konsekwencji odnośnie wysokości zadłużenia, twierdzenie skarżącej, jakoby składki opłacała prawidłowo, niepoparte deklaracjami i w szczególności powiązanymi z nimi dowodami wpłaty za poszczególne okresy, zdaniem Sądu I instancji nie mogło mieć wpływu na ustalenie, że zadłużenie składkowe i odsetkowe ubezpieczonej jest takie, jak określono w zaskarżonej decyzji. Wobec tego nie było przed zamknięciem rozprawy okoliczności spornych nadal wymagających wyjaśnienia, na podstawie art. 299 k.p.c. a contrario Sąd Okręgowy oddalił wniosek o przesłuchanie ubezpieczonej.

Odnośnie zarzutów formalnych zgłoszonych w odwołaniu Sąd I instancji wyjaśnił, że tego rodzaju usterki postępowania administracyjnego przed organem rentowym schodzą w sądowym postępowaniu kontrolnym na dalszy plan. Istotą procesu przed Sądem Ubezpieczeń Społecznych jest ocena, czy doszło do naruszenia norm przede wszystkim prawa materialnego. Tylko takie naruszenie przez organ rentowy przepisów proceduralnych mogłoby być brane pod uwagę w niniejszym procesie, które zaskarżonej decyzji odbierałoby przymiot aktu administracyjnego. Tego rodzaju wadą postępowanie pozwanego dotknięte jednak nie było. Nawet zarzucane przez ubezpieczoną najdalej idące naruszenie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego (art. 156 § 1 k.p.a.) nie mogło mieć wpływu na wynik rozpatrywanej sprawy (por. w tym zakresie np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 05 marca 2015r. w sprawie III UK 136/14, LEX nr 1665741). Sąd Okręgowy wskazał, że ubezpieczona nie składała odwołań od żadnej z wcześniejszych decyzji, w tym od decyzji z dnia 11 czerwca 2014r., którą uchylono decyzję z dnia 31 marca 2014r., a więc decyzja ta została skutecznie wyeliminowana z obrotu prawnego.

Sąd Okręgowy dodał, że zaskarżona decyzja ma charakter deklaratoryjny, a więc nie tworzy określonego w niej zobowiązania, a tylko ustala pewien jego stan, stosownie do uprawnienia organu rentowego, wynikającego z art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Apelację od wyroku Sądu I instancji wywiodła ubezpieczona H. M., zaskarżając w całości wyrok Sądu Okręgowego i zarzucając mu:

1) naruszenie przepisów postępowania:

a. art. 233 k.p.c. polegającej na przekroczeniu zasad swobodnej oceny dowodów poprzez błędną ocenę zgromadzonego materiału dowodowego skutkującą uznaniem, iż ubezpieczona nie wykazała przysługującego jej uprawnienia,

b. art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. polegające na błędnym uznaniu, iż ubezpieczona nie przedstawiła dowodów na poparcie swoich twierdzeń, jak również, iż na skutek braku zaprzeczenia twierdzeniom Organu rentowego, które zostały przedstawione w treści odpowiedzi na odwołanie, przyznała twierdzeniom strony przeciwnej,

2) naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest: art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego zastosowanie w sytuacji, kiedy ubezpieczona w okresie wskazanym zaskarżoną decyzją obliczała, potrącała z dochodów ubezpieczonej, rozliczała oraz opłacała należne składki w wysokości zgodnej z obowiązującymi przepisami.

Mając na uwadze powyższe zarzuty ubezpieczona wносиła o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uchylene zaskarżonej decyzji w całości, ewentualnie uchylene zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, a także o zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonej kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych,

W ocenie ubezpieczonej wydane przez Sąd I instancji rozstrzygnięcie jest błędne i nie odpowiada prawu. Ubezpieczona wskazała, że dokonana przez Sąd I instancji ocena dowodów jest oceną dowolną, która nie mieści się w granicach swobodnej oceny dowodów, w rozumieniu art. 233 k.p.c. Granice te wyznaczają w szczególności obowiązek wyprowadzenia przez sąd z zebranego materiału dowodowego wniosków logicznie prawidłowych. Sąd I instancji w ocenie H. M. nie wskazał, które dowody przemawiają za przyjętym stanowiskiem Sądu i dlaczego daje im wiarę. Ocena Sądu powinna tworzyć spójną, logiczną całość, znajdującą oparcie w zebranych materiale dowodowym, zasługując tym

samym na jej uwzględnienie przez Sąd II instancji. W tym kontekście zachodzą przesłanki do uwzględnienia zarzutu naruszenia prawa procesowego, a to art. 233 § 1 k.p.c.

W dalszej części uzasadnienia apelacji ubezpieczona wskazała, iż zgodnie z wyrażoną w art. 6 k.c. oraz 232 k.p.c. regułą dowodzenia, ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Skoro, więc ubezpieczona kwestionowała zasadność decyzji organu rentowego określającej stan jej zadłużenia na ubezpieczenia społeczne oraz zdrowotne, jej obowiązkiem było wykazanie, iż nie ma on żadnych zaległości z tego tytułu. W ocenie ubezpieczonej obowiązki temu sprostowała, w szczególności poprzez wskazanie, że ciążące na niej zobowiązania publicznoprawne realizowała w sposób należyty. Zatem Sąd I instancji błędnie uznał, iż brak kwestionowania twierdzeń organu rentowego winno skutkować oddaleniem jej odwołania, jako bezpodstawnego. W świetle powyższych okoliczności apelująca stwierdziła, że zawarta powyżej argumentacja nie stanowi w istocie jedynie polemiki z ustaleniami i oceną dowodów dokonanych przez Sąd I instancji.

Odnosząc się do kwestii zarzutu naruszenia przez Sąd I instancji przepisów prawa materialnego, to jest: art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego zastosowanie w sytuacji, kiedy ubezpieczona w okresie wskazanym zaskarżoną decyzją obliczała, potrącała z dochodów ubezpieczonej, rozliczała oraz opłacała należne składki w wysokości zgodnej z obowiązującymi przepisami, ubezpieczona wskazała, że ich niewłaściwe zastosowanie jest konsekwencją naruszenia przepisów postępowania. Z tego też względu w ocenie ubezpieczonej nie zachodzi potrzeba ich szczegółowego uzasadnienia, tym bardziej, że stanowiłaby ona jedynie powtórzenie stanowiska wywiedzionego w treści odwołania od decyzji.

Organ rentowy złożył odpowiedź na apelację, w której domagał się oddalenia apelacji i zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonej H. M. nie zasługiwała na uwzględnienie, nie zawierała, bowiem motywów powodujących konieczność zmiany zaskarżonego orzeczenia Sądu Okręgowego, bądź przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Apelacyjny w pełni aprobuje ustalenia i rozważania poczynione przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, przyjmując je za własne, zatem nie zachodzi konieczność ich szczegółowego powtarzania (por. wyroki Sądu Najwyższego z 27.03.2012r., III UK 75/11, LEX nr 1213419; z 14.05.2010r., II CSK 545/09, Lex nr 602684; z 27.04.2010r., II PK 312/09, Lex nr 602700; z 20.01.2010r. II PK 178/09, LEX nr 577829 z 08.10.1998r., II CKN 923/97, OSNC 1999 nr 3, poz. 60).

Podkreślenia wymaga, że sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego, w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania. Oznacza to, że sąd drugiej instancji nie może z urzędu wziąć pod rozwagę uchybień przepisom prawa procesowego nieobjętych zarzutami apelacji. Obowiązkiem tego sądu jest rozpoznanie podniesionych w apelacji zarzutów odnoszących się do przepisów postępowania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 07.04.2011r., I UK 357/10, Lex nr 863946 oraz uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego, mająca moc zasady prawnej z 31.01.2008 r., III CZP 49/07, OSNC 2008 nr 6, poz. 55). Sąd odwoławczy stwierdza wobec uzasadnienia wywiedzionego środka odwoławczego, iż na wstępie należy odnieść się do zarzutów apelacji dotyczących naruszenia przez Sąd Okręgowy zasad postępowania. Trzeba, bowiem mieć na względzie, że tylko niewadliwe ustalenia faktyczne mogą być podstawą prawidłowego zastosowania norm prawa materialnego.

W ocenie Sądu Apelacyjnego zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. nie jest zasadny. Dokonując analizy ww. przepisu wskazać należy, iż "zebrany materiał", o jakim stanowi § 1 ww. przepisu, to cały materiał dowodowy zebrany w sprawie zgodnie z przepisami o postępowaniu dowodowym (art. 235–309 k.p.c.). Należy jednak pamiętać, że poza wynikami postępowania dowodowego sąd musi wziąć pod uwagę ustalenia poczynione na podstawie środków niedowodowych,

tj. notoryjności (art. 228 k.p.c.), faktów przyznanych wprost (art. 229 k.p.c.), faktów niezaprzeczonych (art. 230 k.p.c.), domniemań faktycznych (art. 231 k.p.c.).

Kolejną konsekwencją unormowania ww. przepisu jest stwierdzenie, iż Sąd ma obowiązek wyprowadzenia z zebranego w sprawie materiału dowodowego wniosków logicznie prawidłowych. Reguła ta, współokreślająca granice swobodnej oceny dowodów, nie będzie zachowana, jeżeli wnioski wyprowadzone przez sąd przy ocenie dowodów nie układają się w logiczną całość zgodną z doświadczeniem życiowym, lecz pozostają ze sobą w sprzeczności, a także, gdy nie istnieje logiczne powiązanie wniosków z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym (zob. wyrok SN z 09.12.2009r., IV CSK 290/09, Legalis).

Granice swobodnej oceny dowodów w myśl art. 233 § 1 k.p.c. wyznaczają zatem: zasady logicznego rozumowania, nakaz opierania się na dowodach przeprowadzonych prawidłowo, z zachowaniem wymagań dotyczących źródeł dowodzenia oraz bezstronności, nakaz wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego, konieczność wskazania, na podstawie których dowodów dokonano ustaleń, a którym dowodom odmówiono wiarygodności i mocy. Sąd musi ocenić wszystkie przeprowadzone dowody oraz uwzględnić wszystkie towarzyszące im okoliczności, które mogą mieć znaczenie dla oceny mocy i wiarygodności tych dowodów. Musi też dokonać wyboru tych dowodów, na których się oparł, i ewentualnie odrzucić inne, którym odmówił wiarygodności i mocy dowodowej (zob. wyrok SA w Poznaniu z 21.10.2009r., I ACA 604/09, Legalis; wyrok SN z 21.04.2004r., II UK 314/03, Legalis; wyrok SN z 07.05.2003r., II UK 258/02, Legalis).

Odnosząc powyższe uwagi do skonstruowanych zarzutów apelacyjnych, zdaniem Sądu odwoławczego ubezpieczona nie wykazała w sposób dostateczny, aby Sąd Okręgowy przekroczył granicę swobodnej oceny dowodów, którą wyznaczają czynniki: logiczny i ustawowy, zasady doświadczenia życiowego, aktualny stan wiedzy, stan świadomości prawnej i dominujących poglądów na sądowe stosowanie prawa. Podkreślenia wymaga, iż jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym i oczywiście zgodne z gromadzonym materiałem dowodowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać. W ocenie Sądu odwoławczego H. M. zdołała jedynie wskazać brak akceptacji dla oceny dowodów dokonanej przez Sąd I instancji, w sposób bardzo oględny przywołując argumentację dla poparcia tego zarzutu, a w zasadzie sprowadzając ją do zaprzeczenia wywiedzionym przez Sąd Okręgowy wnioskowi oraz prezentując alternatywną, korzystną dla siebie interpretację materiału dowodowego.

Przechodząc do zarzutu naruszenia art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. Sąd Apelacyjny stwierdza, iż ciężar dostarczenia w postępowaniu sądowym materiału procesowego spoczywa zasadniczo na stronach. Poszukiwanie za stronę przez sąd z urzędu okoliczności przemawiających za jej stanowiskiem w istocie stanowiłoby wyręczenie jej w obowiązkach procesowych, przez co sąd mógłby narazić się na zarzut nierównego traktowania stron procesu (wyrok SN z 12.03.2010r., II UK 286/09, Legalis). Rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która wywodzi z tych faktów skutki prawne (art. 6 k.c.) (por. wyrok SN z 17.12.1996r., I CKU 45/96, Legalis z glosą A. Zielińskiego). Podkreślenia wymaga, iż strony powinny już w pierwszej instancji przytoczyć cały materiał procesowy; do drugiej instancji zasadniczo należy kontrola nad prawidłowością postępowania i zastosowaniem prawa materialnego. Od zasady tej sąd może odstąpić, uwzględniając szczególne okoliczności konkretnego przypadku, jednak skorzystanie z tej możliwości zależy od swobodnego uznania sądu.

Sąd Okręgowy prawidłowo stwierdził, zdaniem Sądu Apelacyjnego, iż ubezpieczona zaniechała podjęcia czynności zaoferowania dowodów na uwiarygodnienie swych twierdzeń, co spowodowało narażenie jej na utratę korzyści procesowych. W odniesieniu do ciężaru udowodnienia prawdziwości twierdzeń o faktach, twierdzenia te nie będą stanowić podstawy rozstrzygnięcia sądowego. Strona, która nie udowodniła przytoczonych twierdzeń, utraci korzyści,

jakie uzyskalaby aktywnym działaniem. Nie można, zatem ani wymusić na stronie, aby wykonała czynność, ani nałożyć na tę stronę sankcji za jej niewykonanie, co ma miejsce przy niewykonaniu prawnych obowiązków.

Nieuprawnione jest, zatem twierdzenie ubezpieczonej, iż okoliczność, jakoby stosownie wykazała, iż nie ma ona żadnych zaległości z tytułu zadłużenia w stosunku do ZUS na ubezpieczenia społeczne oraz zdrowotne. Nie można uznać oświadczenia ubezpieczonej z dnia 22 stycznia 2015 roku, o treści: „Oświadczam, iż do dnia dzisiejszego nie zalegam z żadnymi składkami wobec ZUS. Wszystkie składki z tytułu Funduszu Ubezpieczenia Społecznego były opłacane na bieżąco w terminie”, za wystarczające dla wykazania braku zaległości.

Również zarzut odnoszący się do naruszenia prawa materialnego nie mógł wywołać skutków w wymiarze zgodnym z intencją ubezpieczonej. Wskazać należy, iż artykuł 46 ustawy systemowej nakłada na płatnika obowiązek obliczania, poboru, rozliczania i przekazywania składek do ZUS, należnych z tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym przez osoby fizyczne zgłoszone do ubezpieczeń przez tego płatnika. Przedmiotowy obowiązek powinien być wykonywany w odstępach miesięcznych, za każdy miesiąc kalendarzowy z dołu, w terminach przewidzianych w art. 47 ust. 1 tej ustawy. Przy obliczaniu, ustalaniu wysokości składek płatnik powinien kierować się zasadami ustalonymi w:

- art. 15-31 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (składki na ubezpieczenie społeczne);
- art. 79 -95 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. 2015.581 ze zm.) składki na ubezpieczenie zdrowotne;

Deklarację rozliczeniową wraz z imiennymi raportami miesięcznymi płatnik składek przekazuje bezpośrednio do ZUS. Ze względów praktycznych wypada stwierdzić, że płatnik powinien przekazać deklarację rozliczeniową wraz z imiennymi raportami miesięcznymi tej jednostce organizacyjnej ZUS, w której został zgłoszony.

Wnioskodawczyni, jako osoba prowadząca działalność gospodarczą winna była działać zgodnie z obowiązującym prawem i wykonywać w terminie nałożone powyższymi przepisami obowiązki. Zaniechanie w tym przedmiocie doprowadziło do powstania zaległości mających odzwierciedlenie w wydrukach komputerowych znajdujących się w aktach rentowych. H. M. nie skorzystała z przysługującego prawa i nie uczestniczyła w trwającym w ZUS postępowaniu wyjaśniającym, mimo że była o nim zawiadomiona. Trafnie, zatem Sąd Okręgowy uznał, iż wobec braku wykazania nieprawidłowości, co do ustaleń dokonanych przez ZUS, na których oparto zaskarżoną decyzję, odwołanie ubezpieczonej nie jest uzasadnione. Nie mogło, bowiem odnieść zamierzonego skutku przytaczane już oświadczenie, skoro jednocześnie nie zostało ono poparte konkretnymi dowodami celem zweryfikowania ewentualnych nieprawidłowości, co do okresów i wysokości składek należnych od odwołującego. Biorąc pod uwagę bezczynność ubezpieczonej w tym zakresie, wydane na podstawie materiału dowodowego sprawy, rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji należało uznać za zgodne z prawem. W powyższym zakresie Sąd Apelacyjny w pełni aprobuje stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 16 stycznia 2013 roku w sprawie o sygn. akt III AUa 435/12 (Legalis nr: 733873), iż zgodnie z treścią art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych to płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Zatem to płatnik składek jest zobowiązany wykazać, czy wywiązał się z ciążących na nim zobowiązań oraz wskazać dowody na potwierdzenie swoich twierdzeń. H. M. nie przedłożyła wyciągów z kont bankowych, czy jakichkolwiek potwierdzeń dokonania opłat do ZUS w terminie, czy innej dokumentacji, a zatem nie wywiązała się z ciążących na niej obowiązkach procesowych udowodnienia twierdzeń, a zatem zasadnie poniosła negatywne konsekwencje procesowe zgodnie z decyzją ZUS i orzeczeniem Sądu I instancji.

Wskazać należy, iż zaległości w opłacaniu składek rozpoczęły się od 1 października 2007 r., kiedy H. M. zgłoszona została do ubezpieczenia pracowniczego przez PPHU (...) W. G. i zaprzestała opłacania składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzonej działalności pozarolniczej. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Elblągu z dnia 19 maja 2009r. w sprawie o sygnaturze akt IV U 258/09 oddalone zostało odwołanie H. M. od decyzji z dnia 29 września 2008r. stwierdzającej, że wnioskodawczyni nie podlega ubezpieczeniu pracowniczemu z tytułu zatrudnienia w PPHU

(...) W. G. od 1 października 2007r. do 20 maja 2009r. Ubezpieczona mimo prawomocnego wyroku Sądu w w/w sprawie w pisemnym oświadczeniu z dnia 14 marca 2012r, twierdziła, że „...ZUS w E., nie może ode mnie żądać korekt w sprawie negowania mojego dodatkowego źródła dochodu” (oświadczenie w aktach ubezpieczeniowych). Zatem nie kwestionowała równoległego zatrudnienia pracowniczego i prowadzenia działalności pozarolniczej, a jedynie nie chciała się podporządkować prawomocnemu wyrokowi i odmawiała złożenia korekt deklaracji oraz opłacenia zaległych składek na ubezpieczenie z tytułu działalności pozarolniczej.

Sąd Apelacyjny dodatkowo wskazuje, iż zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych od nieopłaconych w terminie składek należne są od płatnika składek odsetki za zwłokę, na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997r. - Ordynacja podatkowa Przypomnieć, zatem należy, iż stosownie do treści art. 53 § 1 Ordynacji podatkowej (Dz.U. z 2015r. poz. 613) od zaległości podatkowych, z zastrzeżeniem art. 54, naliczane są odsetki za zwłokę. W myśl zaś § 4 odsetki za zwłokę naliczane są od dnia następującego po dniu upływu terminu płatności podatku lub terminu, w którym płatnik lub inkasent był obowiązany dokonać wpłaty podatku na rachunek organu podatkowego.

Odnosząc się z kolei do ponownie przywołanych w uzasadnieniu apelacji zarzutów dotyczących wadliwości decyzji organu rentowego wskazać należy, iż postępowanie sądowe, w sprawach z zakresu prawa ubezpieczeń społecznych, skupia się na wadach wynikających z naruszenia prawa materialnego, a kwestia wad decyzji administracyjnych spowodowanych naruszeniem przepisów postępowania administracyjnego pozostaje w zasadzie poza przedmiotem tego postępowania. Można jednak przed sądem powoływać się na nieważność aktu administracyjnego (decyzji administracyjnej) tylko wówczas, gdy zachodzi tzw. nieważność bezwzględna, tj., gdy akt lub orzeczenie administracyjne wydane zostało przez władzę całkowicie niepowołaną do wydawania aktów lub orzeczeń tego rodzaju albo, gdy wydane ono zostało z całkowitym pominięciem jakiejkolwiek procedury. Wspomniane wyżej wadliwości decyzji administracyjnej stanowiące o jej tzw. bezwzględnej nieważności są tak daleko idące, że zwalniają sądy od związania taką decyzją bez potrzeby deklaratywnego stwierdzenia jej nieważności w osobnym postępowaniu administracyjnym (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 1980 roku, III CZP 43/80, OSNC 1981/8/142, orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 1957 roku OSN 1959, z. 3, poz. 88; z dnia 11 kwietnia 1959 roku, OSPiKA 1962, z. 4, poz. 106; z dnia 19 października 1966 roku, OSNCP 1967, z. 5, poz. 90). W niniejszej sprawie takie okoliczności nie zachodzą stąd też zarzuty wnioskodawcy w tym zakresie należało uznać za nieuzasadnione.

Należy przy tym wskazać, że w istocie decyzja z dnia 31 marca 2014r. i decyzja z dnia 10 marca 2015r. w zakresie należności głównych na ubezpieczenia społeczne są identyczne, a w zakresie należności na ubezpieczenie zdrowotne różnią się o 36,95 zł. Zasadnicza różnica dotyczy tego, iż w decyzji z dnia 31 marca 2014r. okres zaległości wskazano jako nieprzerwany zaś w decyzji z 10 marca 2015r. wskazano dokładne przedziały czasowe. Nie miało to wpływu na prawidłowość określenia zadłużenia, w szczególności, iż decyzja z dnia 31 marca 2014r. zawierała załącznik, z którego w sposób nie budzący wątpliwości wynikało jakich miesięcy dotyczy wyliczenie.

Z uwagi na powyższe, w ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy nie tylko prawidłowo ustalił stan faktyczny, ale i dokonał jego trafnej subsumcji pod odpowiednie normy prawne. Tak dokonanej oceny w żadnej mierze nie wzruszają zarzuty podniesione w apelacji. W konsekwencji uznać należało, że zaskarżony wyrok w całości odpowiada prawu.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 orzekł, jak w punkcie 1 sentencji wyroku. Sąd odwoławczy na podstawie art. art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 2 ust. 1 i 2, § 6 ust. 4 i § 12 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.) orzekł jak, w punkcie 2 sentencji wyroku.

SSA Alicja Podlewska SSA Lucyna Ramlo SSA Maria Salańska – Szumakowicz